

SLAVKO GRUM

Külvárosi büntény

Zuhog az eső, veri az éjbe fordult ablakokat, kipp-krropp, pörögnek a cseppek az ereszcatornában. Álmosan csordogál a víz az utcán. Minden alszik, alszanak a város lakói. Itt-ott még felvillan egy ablak, valaki leül az ágy szélére, de mindenkit lefoglal az álom, csukott szemhéjjal tesznek-vesznek.

Valaminek mégis történnie kell, bizonyos dolgoknak meg kell történniük. Benne van a levegőben. Fullasztó, párás az éjszaka. Voltaképpen senki sem alszik, csak azon van, hogy elaludják.

A szobákban kósza zörejek riogatnak. Zenóbia varrónőnél már az este rágni kezdte a fát a szű, amit néhol halálórának is neveznek. A kövér házmesterné a huszonnyolcból kétszer is hallotta, hogy az udvaron ledől a farakás.

A házak egészen ferdén hajolnak az utca fölé.

A Tímár utca végén léptek visszhangzanak. Halkan, vészjóslóan bontakoznak ki az éjszakából. Nem közönséges léptek, van bennük valami ijesztő. Most már jól kivehetően hallani: sántít! Otrombán, semmire sem ügyelve, akár a legnagyobb nappali zajban, beleront a csöndbe. Egyre közelebb, közelebb és közelebb jön. Titokzatossága végigsöpör az utcán. Határozott célja van, ez biztos, valami szörnyűséget forralhat, hogy ilyen eltökélten halad előre.

A virrasztók felvetik fejüket, visszafojtják lélegzetüket. Az ágy szélébe kapaszkodnak. Hirtelen mindenki megdermed a gondolatra, hogy egyszer csak megáll, felfüggeszti lépéseit és –

És aztán, mi lesz aztán? Az abbamaradt lépések fönnekadnak az utca fölött, nem mozdulnak tovább. Egész éjjel ott függenek majd, és velük együtt kell virrasztani.

Most – valóban – megállt. Valamit biztosan forral, valami borzalmasat kell hogy –

Az utcán a csönd zümögő gömbbé sűrűsödik. És terjed, egyre csak terjed. Az ablakokat feszegeti. Ó, Istenem –!

Elindult, ismét belevésve magát az utcába. A virrasztók fellelegzenek, hanyatt dőlnek. Eső, kipp-krropp. Elengedik az ágy szélét. Álomba merülnek. Időnként feljajdulnak, és újra álomba zuhannak.

A kövér zöldségeskofa, aki reggel jött meg a piacról, a kapuban kiejtette kezéből a szatyrot: szemközt a negyediken, a francia nő, Mária!

Ajtócsapkodás, lábdobogás a lépcsőházban. A felborult szatyor körül csödület. Egy szál ingben, mosdatlanul állnak. Négy sebet ejtett rajta. Csak balta lehetett!

A padlásról leviharzik az írrok, hálósapkában, fuvolával a kezében. Tudakolja, mi történt. Megvetően néznek rá, mert még nem tudja, senkinek sincs kedve elmagyarázni. Megszégyenülten félreáll, be kell érnie a hozzá érkező hangfoszlányokkal.

Titokzatos dolgokat tudnak a büntényről. Az asztalos, aki részegen jött haza reggel, látta, hogy az üres építkezésen elegáns idegen szállt ki egy kocsiból, köpenyben és cilinderben. A pincében lakó kintornásnak az éjszaka megszökött a majma.

Különféle dolgok vannak. És minden, ami lehetséges, még benne rejlik a gyorsan múló jövőben. Az ügyvéd cselédje azt olvasta gazdája újságjában, hogy hamarosan háború lesz.

(1927)

REIMAN JUDIT fordítása